

Sygn. akt VU 59/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 kwietnia 2014 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSR del. Urszula Sipińska-Sęk

Protokolant st. sekr. sądowy Zofia Aleksandrowicz

po rozpoznaniu w dniu 24 marca 2014 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku G. R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o emeryturę

na skutek odwołania G. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 2 stycznia 2014 r. sygn. (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy G. R. prawo do emerytury z dniem(...).

Sygn. akt VU 59/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 2 stycznia 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział wT. odmówił G. R. prawa do emerytury z uwagi na brak wymaganego stażu pracy w warunkach szczególnych.

Od powyższej decyzji G. R. odwołał się w dniu 7 stycznia 2014 roku wnosząc o jej zmianę i przyznanie mu prawa do emerytury. Podniósł, iż pracował w warunkach szczególnych w okresie od 2 lutego 1982r. do 31 stycznia 1992r. w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w P. naprawiając samochody ciężarowe w kanałach naprawczych.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, z uwagi na to, że wnioskodawca w spornym okresie pracował na stanowisku mechanika samochodowego oraz diagnosty, które to stanowiska nie są wymienione w wykazie A lub B załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. oraz nie przedstawił świadectwa pracy w warunkach szczególnych za ten okres.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

G. R. urodził się w dniu (...). W dniu 27 listopada 2013 roku złożył wniosek o przyznanie emerytury. Wnioskodawca nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

(dowód: wniosek o emeryturę k. 1-4 akt emerytalnych)

G. R. na dzień 1 stycznia 1999 r. legitymuje się okresem ubezpieczenia w łącznym rozmiarze 27 lat, 9 miesięcy i 21 dni, **w tym 10 lat 5 miesięcy i 14 dni okresów pracy w warunkach szczególnych.**

Organ rentowy nie zaliczył wnioskodawcy do pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w P. od 2 lutego 1982r. do 31 stycznia 1992r.

(dowód: decyzja z dnia 2.01.2014 r. k. 25 akt emerytalnych)

W okresie od dnia 2 lutego 1982r. do dnia 31 stycznia 1992r. wnioskodawca był zatrudniony na podstawie umowy o pracę, w pełnym wymiarze czasu pracy w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w P. – Zakładzie (...).

(dowód: świadectwo pracy z dnia 29 stycznia 1992r. k. 26 akt, umowa o pracę z dn. 12.1.21977 r. k. 12 akt sprawy, podanie z 26.01. 1982r. – k. 29 akt, karta obiegowa zmiany z dn. 1.02. 1982r. k. 31 akt sprawy, umowa o pracę z dnia 1 lutego 1982r.)

Wnioskodawca w całym okresie zatrudnienia od dnia 2 lutego 1982r. do 31 stycznia 1992r. – za wyjątkiem okresu od 14 stycznia 1988r. do 2 października 1988r., gdy przebywał na urlopie bezpłatnym w związku z pracą za granicą - pracował w Zakładzie (...) w charakterze mechanika samochodowego w warsztacie naprawczym samochodowym sprzętu ciężkiego budowlanego. Wnioskodawca w tym okresie naprawiał samochody ciężarowe takie jak K., K., Z., S. oraz duże maszyny samobieżne (żurawie). Wnioskodawca w tych pojazdach naprawiał: silniki, skrzynie biegów, sprzęgła, hamulce, układy jezdne, tylne mosty, wymieniał resory i wały, wymieniał olej, pompy wtryskowe, głowice. Prace te wykonywał cały czas w kanałach remontowych.

(dowód: umowa o pracę z dnia 1 lutego 1982r., opinia z 24 marca 1987r. – k. 35 akt, karta wynagrodzenia z 1988r. – k. 24 akt emerytalnych, karty wynagrodzenia z lat 1982-1992 – k. 18-28 akt emerytalnych, zeznania świadka M. K. protokół rozprawy z dnia 24 marca 2014 roku od minuty 08.14 do minuty 11.32 nagranie koperta k. 20 akt, zeznania świadka J. R. protokół rozprawy z dnia 24 marca 2014 roku od minuty 03.40 do minuty 08.13 nagranie koperta k. 20 akt, zeznania wnioskodawcy protokół rozprawy z dnia 24 marca 2014 roku od minuty 11.31 do minuty 15.12 nagranie koperta k. 20 akt)

Wnioskodawca nie otrzymał świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych z okresu zatrudnienia od dnia 2 lutego 1982r. do dnia 31 stycznia 1992r. w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w P. (okoliczność bezsporna).

Sąd Okręgowy dokonał oceny dowodów i zważył co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2013, poz. 1440 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. w dniu 1 stycznia 1999 r.) osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2).

W świetle powyższych regulacji żądanie wnioskodawcy należało rozpoznać w aspekcie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub

w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43 z późn. zm.), zwanego dalej rozporządzeniem. Z treści § 4 tego rozporządzenia wynika, iż pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w Wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ten „wymagany okres zatrudnienia” to okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia), natomiast pracą w warunkach szczególnych jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tegoż aktu (§ 1 i § 2 rozporządzenia).

W przedmiotowej sprawie kwestią sporną między stronami było to, czy wnioskodawca posiada wymagany 15-letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach. Spełnienie pozostałych przesłanek nie było przedmiotem sporu, a jednocześnie nie budzi żadnych wątpliwości – wnioskodawca ma wymagany okres zatrudnienia, to jest 25 lat, ukończył 60 lat i nie jest członkiem OFE.

Prawidłowe rozumienie pojęcia pracy w szczególnych warunkach nie jest możliwe bez wnikliwej analizy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Z zestawienia § 1 i 2 tegoż rozporządzenia wynika, że pracą w szczególnych warunkach jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tego aktu. Warunek wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy jest spełniony tylko wówczas, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku pracy nie wykonuje czynności pracowniczych nie związanych z tym stanowiskiem pracy, ale stale, tj. ciągle wykonuje prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 listopada 2000 roku, II UKN 39/00, OSNAP 2002/11/272).

Odnośnie oceny dowodów zgromadzonych w postępowaniu zważyć należy, iż okresy pracy w warunkach szczególnych, stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy.

Należy jednak wskazać, że z cytowanego wyżej § 2 rozporządzenia nie wynika, aby stwierdzenie zakładu pracy w przedmiocie wykonywania przez pracownika pracy w warunkach szczególnych miało charakter wiążący i nie podlegało kontroli organów przyznających świadczenia uzależnione od wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Brak zatem takiego świadectwa lub jego zakwestionowanie przez organ rentowy, nie wyklucza dokonania ustalenia zatrudnienia w warunkach szczególnych innymi środkami dowodowymi w toku postępowania sądowego.

Sam fakt zatrudnienia wnioskodawcy w okresie od dnia 2 lutego 1982r. do dnia 31 stycznia 1992r. w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w P. był niesporny w świetle dokumentów znajdujących się w jego aktach emerytalnych i osobowych. Spornym pozostawał charakter pracy wykonywanej przez wnioskodawcę w tym okresie tj. czy była to praca wykonywana w szczególnych warunkach, czy też nie. Stało się tak dlatego, że wnioskodawca nie dysponował świadectwem pracy w szczególnych warunkach.

Wobec powyższego na wnioskodawcy, zgodnie z treścią art. 6 k.c, spoczywał ciężar wykazania pracy w szczególnych warunkach. Wnioskodawca sprostą temu obowiązkowi. Szczególne warunki pracy wnioskodawcy Sąd ustalił w oparciu o spójne i logiczne, a co za tym idzie wiarygodne zeznania świadków: J. R. i M. K., którzy w spornych okresach pracowali razem z G. R., a zatem posiadają szczegółową wiedzę na temat jego codziennej pracy i obowiązków oraz zeznania samego wnioskodawcy, a także dokumentację zgromadzoną w jego aktach osobowych. Zeznania świadków

ani wnioskodawcy nie były kwestionowane przez organ rentowy. Dodatkowo należy podkreślić, że J. R. był w spornym okresie kierownikiem w Zakładzie (...), a zatem przełożonym wnioskodawcy. Z kolei M. K. pracował jako kierowca samochodu ciężarowego i miał kontakt ze skarżącym, gdy ten naprawiał jego pojazd. Z racji wykonywanej pracy świadkowie doskonale wiedzieli zatem jak wyglądały codzienne obowiązki pracownicze wnioskodawcy.

Analiza zeznań świadków oraz dokumentów osobowych prowadzi do wniosku, że wnioskodawca pracował w szczególnych warunkach w całym okresie swojego zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) wP. za wyjątkiem okresu, w którym przebywał na urlopie bezpłatnym w związku z pracą za granicą od dnia 14 stycznia 1988r. do 2 października 1988r. Wprawdzie w świadectwie pracy stanowiska wnioskodawcy są określone jako mechanik, diagnosta oraz mechanik-diagnosta, nie mniej już w kartach wynagrodzeń w całym okresie zatrudnienia stanowisko wnioskodawcy jest określane jako mechanik. O szczególnym charakterze pracy nie decyduje nazwa stanowiska – jak chce organ rentowy – ale rodzaj rzeczywiście wykonywanej pracy. A ta przez cały okres zatrudnienia, jak wynika z zeznań świadków i wnioskodawcy, była niezmienna i polegała na naprawach samochodów ciężarowych oraz ciężkich maszyn budowlanych samobieżnych w kanałach remontowych. Wnioskodawca w tych pojazdach naprawiał: silniki, skrzynie biegów, sprzęgła, hamulce, układy jezdne, tylne mosty, wymieniał resory i wały, wymieniał olej, pompy wtryskowe, głowice. Prace te wykonywał cały czas w kanałach remontowych. Z całą pewnością wnioskodawca taką pracę wykonywał co najmniej w dniu 24 marca 1987r. Wynika to bowiem wprost ze znajdującej się w jego aktach osobowych opinii z tejże daty. Opinia ta potwierdza, że od początku zatrudnienia w (...) wnioskodawca pracuje jako mechanik w warsztacie naprawczym sprzętu ciężkiego budowlanego.

Prace wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych, a takie prace wnioskodawca wykonywał w spornym okresie, są pracami w szczególnych warunkach zgodnie z wykazem A będącym załącznikiem do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. działem XIV poz. 16.

Po doliczeniu wnioskodawcy do uznanego przez organ rentowy stażu w szczególnych warunkach w wymiarze 10 lat 5 miesięcy i 14 dni, okresu od dnia 2 lutego 1982r. do 13 stycznia 1988r. oraz od 3 października 1988r. do 31 stycznia 1992r., wnioskodawca legitymuje się stażem pracy w szczególnych warunkach przekraczającym 15 lat. Na marginesie należy zauważyć, że wnioskodawca legitymowałby się takim stażem, nawet po zaliczeniu mu do pracy w szczególnych warunkach jedynie bezspornego w świetle dokumentów osobowych okresu pracy w charakterze mechanika samochodowego ciężkiego sprzętu budowlanego, a mianowicie okresu od 2 lutego 1982r. do 24 marca 1987r. (5 lat i 1 miesiąc i 22 dni).

Biorąc pod uwagę, iż wnioskodawca w dacie złożenia wniosku spełnił jednocześnie pozostałe wymagane przepisami rozporządzenia warunki, to jest osiągnął wiek emerytalny (60 lat) oraz wymagany okres zatrudnienia (25 lat), należy uznać, że wydana przez organ rentowy decyzja jest błędna, a żądanie wnioskodawcy zasługuje na uwzględnienie.

Dlatego też na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sad Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury od dnia (...) r. (tj. od pierwszego dnia miesiąca, w którym wnioskodawca złożył wniosek emerytalny). Z tym bowiem dniem została spełniona ostatnia przesłanka, od której zależało prawo skarżącego do emerytury.